

Kiran Desai: Otčina

Publikujeme krátkou autobiografickou povídku Kiran Desai s názvem Otčina, originálně otištěnou v časopise The New Yorker. Z angličtiny přeložila Blanka Pešinová. .

Otčina

Večer poté, co jsem obdržela zelenou kartu, vylezl v Dillí otec na střechu našeho domu, který se nachází přímo pod leteckým koridorem na letišti, a pod blikajícími světly letadel naříkal: „Vychovali jsme z našich dětí dokonalé cizince.“ Jeho lítost se rychle změnila v opovržení: „Říkáte si světoobčané. Ale spíš jste světoví pancharti!“

Většina přátel mých rodičů vychovala své děti k emigraci; po celé Indii stárnou osamělí rodiče, utápějí návaly melancholie ve whisky, kterou jim přivezli pancharti světa, a propadají Indům dobře známému pocitu, že je všichni opustili. Otec uchovával v zásuvce potvrzení, že obdržel několik čtverečních centimetrů rašeliniště ve Skotsku jako odměnu za věrnost jeho oblíbené, po rašelinovém kouři chutnající *Laphroaig* whisky z Islay. Žertoval: „Vlastním pozemky v Dillí a v Islay!“

Po celá léta se naše nálada podřizovala rytmu sezonního stěhování. V zimě přilétaly davy emigrantů zpět do Indie s dary mášmelounů, s průhlednými uzavíratelnými sáčky a reklamními kosmetickými kuffíčky, letní nebe zas zaplňovali indiští příbuzní nakládaným zázvorem, šátky s kašmírovým vzorem a zbytky omláčeného rodinného stříbra.

Za mého dětství jsme s příchodem nočního chladu očekávali Indoameričany, z nichž někteří se proměnili v hipíky, jiní v republikány. „V Americe,“ oznámili nám, „se lidé na ulicích nedívají na Indy svrchu, pletou si je se Španěly.“ Nakupovali koberce a kašmír, pochutnávali si na voňavých jídlech vzkříšených ze zapomenutých receptů nabobů, podnikali luxusní zájezdy do Rádžastánu, které jim platil otec v naději, že mu to vynahradí v dolarech při jeho vzácných letních návštěvách. Bylo mi jasné, že za ty dolary si v Americe bude moci dopřát jen zlevněné zájezdy a laciná jídla.

Po čase jsem i já ve Státech očekávala návštěvy na oplátku se vzrůstajícími obavami. Indové přijížděli, aby

zde znovu našli svou hrdost! Budou si sušit spodky na živých plotech, a když se jim řekne, že porušují pravidla, budou ohrnovat nos nad americkou svobodou. Řeknou, že jejich zdejší vnoučata jsou větší pitomci než děti jejich služebné, která dochází z brlohu v Dillí a nechává po sobě mýdlo celé černé. Projeví svůj názor na plýtvání tím, že si na zpáteční cestu do Indie zabalí prázdné sklenice od džemu. Zeptají se, k olik máte amerických přátel, aby poukázali na to, že tu dosud nejste doma. Přátelství s korejskými Američany, Židy či Hispánci se nepočítalo.

Mezi mým dvacátým a čtyřicátým rokem, kdy jsem pomalu plodila své první romány, jsem obývala různé malé pokojíky v ponurých skládačkách sdílených bytů. K životu mi stačil obsah dvou kufrů, odmítala jsem najít si práci a celé dny jsem seděla na dřevěné posteli, kterou jsem našla pohozenou na ulici, a četla. Moje hrdost byla tatam. Jak poznamenal otec, bála jsem se i číšníků:

„Kiran Desai! Proč tomu číšníkovi děkuješ? Děkuji, děkuji moc - za kuře, které chutná hůř než brambora.“

A: „Koření musíte osmahnout! A zahustit!“ nabádal. Nemělo cenu chodit s ním na večeri do restaurace. Vylepšit nemastné neslané potraviny supermarketů Prvního světa se mu také příliš nedařilo.

„Tati, už toho nechej...“

„Tak dobře. Postarám se tady o sebe sám,“ prohlásil.

Když zemřel, motala jsem se kolem jako otrhaná stařena a oznamovala všem, i docela cizím lidem, „zemřel mi otec, zemřel mi otec.“ Styděla jsem se za svou indiskrétnost, ale nemohla jsem si pomoci. Když otec již nesedí na střeše v Dillí, proč jsem tady já? A když on už tam není, proč bych se vracela? A bez našeho vzájemného stesku, co ve mně zbylo?

„Jestli se budeš muset vzdát indického pasu, nelituj toho,“ nabádal mě. „Proč tam chceš zůstat a dřít jako kůň?“ ptal se. Říkal také: „Tady to není nic pro tebe, nevracej se.“ A „Jestli nedostaneš povolení k pobytu, nestyď se vrátit se, jasně?“

Rok po jeho smrti jsem se dostavila k soudu dolního Manhattanu.

„Kolik máte manželek, pane?“ ptal se úředník muže, jenž si zřejmě nebyl jistý. „Dvě? Tři? Až si to ujasníte, vraťte se a povězte mi to.“

„Sundejte si klobouk! *Klobouk!*“ nařizoval jiný úředník vyděšenému Číňanovi, který si pořád sundával brýle. Jinému muži vynadali za to, že místo civilního obleku měl na sobě žlutou huňatou teplákovou soupravu. Soudce vešel. Povstali jsme. Třiatvacet let po příjezdu jsem obdržela občanství.

Když jsme se procházeli po ulicích a sledovali davy obyvatel New Yorku, překvapovala otce nízká úroveň zjevných přistěhovalců, které jsme potkávali. „Z celého světa si mohou vybrat...“ přemítal nahlas. A pak, jako by se zadíval do budoucnosti, vyjádřil neblahou předtuchu: „A co bude, až se tihle lidé chopí moci?“

(Laphroaig - nejvýrazněji ochucená whisky na světě)

Přeložila Blanka Pešinová.